

IND-werkinstructie nr. 216

Aan **Directeur Uitvoering
Regiodirecteuren IND
Hoofd APV
c.c. Hoofd DVB
Landsadvocaat
ACV
Ministerie van Buitenlandse Zaken/DPC**

Van **Hoofddirecteur IND**
Doorkesnummer **(070) 370 3122**
Datum **14 januari 2000**
Vindplaats **EDS. Raadplegen, trefwoord Sierra Leone, objecttype "Werkinstructie"**

Onderwerp **behandeling asielaanvragen van Sierraleoonse asielzoekers**

1. Inleiding

Op 25 november 1999 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een ambtsbericht uitgebracht over de situatie in Sierra Leone. Op 3 januari 1999 heeft de Staatssecretaris op basis van dit ambtsbericht besloten tot een beleidswijziging die inhoudt dat het uitstel van vertrek, dat sedert 16 maart 1999 heeft gegolden, wordt opgeheven. Op 3 januari 2000 is de Tweede Kamer hierover geïnformeerd.

Naar aanleiding hiervan heb ik de volgende instructie vastgesteld. IND-werkinstructie nr. 102 komt hiermede te vervallen.

2. Algemene uitgangspunten

In deze werkinstructie worden indicaties gegeven voor het verlenen van een A-status dan wel een vergunning tot verblijf om klemmende redenen van humanitaire aard. Deze indicaties zijn géén criteria: het enkele behoren tot de desbetreffende categorie impliceert niet dat per definitie statusverlening moet plaatsvinden.

De beoordeling of betrokkene in aanmerking komt voor een A-status of een vergunning tot verblijf vindt plaats ná vaststelling of de verklaringen geloofwaardig zijn. Bij de vaststelling van de geloofwaardigheid van de verklaringen speelt ook het toerekenbaar ontbreken van documenten een rol. TBV 1999/3 is van toepassing op asielaanvragen met datum F vanaf 1 februari 1999 (op die datum trad de Wet Ongedocumenteerden in werking). IND-Werkinstructie nr. 179 ('Bewijslast (ongedocumenteerde) asielzoeker inzake vaststelling reisroute') is van toepassing op asielaanvragen met datum F vóór 1 februari 1999.

Vervolgens dient de zwaarwegendheid van de gevreesde/te vrezen gebeurtenissen bij de beoordeling of tot statusverlening wordt overgegaan te worden betrokken. Bij een beroep op vluchtelingenschap geldt in het bijzonder dat degenen van wie vervolging wordt gevreesd op de hoogte moeten zijn of kunnen geraken van de omstandigheden waarop de asielzoeker zich beroept.

Bij een beroep op vluchtelingenschap en toetsing aan de voorwaarden voor toelating om klemmende redenen van humanitaire aard, dient daarnaast het verband tussen het tijdstip van de vlucht en de gebeurtenissen die aanleiding hebben gevormd het land te verlaten aannemelijk te worden gemaakt.

Alle aanvragen dienen te worden gezien op de contra-indicaties genoemd in IND-Werkinstructies nrs. 163 ('Toepassing art. 1F Vluchtelingenverdrag') en 164 ('Contra-indicaties in asielzaken').

Tenslotte biedt IND-Werkinstructie nr. 148 ('Vrouwen in de asielprocedure') aanknopingspunten voor een genderinclusieve beoordeling van het relaas.

3. Aanwijzingen bij het horen.

Uit het ambtsbericht van 25 november 1999 blijkt dat in België van het totale aantal in de periode 1 januari - 1 oktober 1999 behandelde asielaanvragen van Sierraleoners, 321, slechts de helft daadwerkelijk afkomstig was uit Sierra Leone. De andere helft bleek na onderzoek afkomstig uit Guinee en Nigeria. Ook in Zwitserland stellen blijkens het ambtsbericht veel Engelstalige Westafrikaanse asielzoekers ten onrechte de Sierraleonense nationaliteit te bezitten. Er zijn aanwijzingen dat zich ook in Nederland asielzoekers melden die ten onrechte stellen dat zij van Sierraleonense afkomst zijn. Het is daarom van groot belang dat betrokkene specifieke vragen worden gesteld over Sierra Leone teneinde de juistheid van de gestelde nationaliteit te controleren.

4. Indicaties voor statusverlening

4.a Indicaties A-status

Er zijn geen specifieke groepen die in aanmerking komen voor een A-status. Ook (voormalig) aanhangers van het RUF en/of de AFRC lopen buiten het door de rebellen gecontroleerde gebied geen bijzondere risico's. Zij hebben derhalve een binnenlands vluchtalternatief. Zie voor wat betreft personen die zich hebben schuldig gemaakt aan het schenden van mensenrechten in hun land van herkomst verder onder 4.d.

Het bovenstaande laat onverlet dat in individuele gevallen afhankelijk van het asielrelaas gezien tegen het licht van de omstandigheden in Sierra Leone een a-status geïndiceerd kan zijn.

4.b Indicaties vtv-humanitair

Besnijdenis bij meisjes in Sierra Leone is normaal (naar schatting 80 a 90% van de vrouwelijke bevolking). Besnijdenis vindt plaats in de vorm van excisie (clitoridectomie): het verwijderen van de clitoris en (een deel van) de schaamlippen. Indien een vrouw nog niet is besneden en dit in haar land van herkomst niet kan ontlopen, kan sprake zijn van een reëel risico voor een schending van artikel 3 EVRM. In die situatie kan een vtv-humanitair worden verleend indien wordt voldaan aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- er dient aannemelijk te worden gemaakt dat bezwaren bestaan tegen vrouwen besnijdenis en dat de betrokkene deze traditie in het geheel niet wil voortzetten;

- de bedreiging van de dorps- of rurale gemeenschap als gevolg daarvan aannemelijk is gemaakt;
 - er geen vestigingsalternatief in een grote(re) stad voorhanden is.
- Het betreft hier zowel de ouders die zich verzetten tegen de besnijdenis van hun dochter, alsmede de dochters zelf. Zie in dit verband ook IND-werkinstructie 148 ('vrouwen in de asielprocedure' onder punt 5).

IND-Werkinstructie nr. 31 ('traumata-beleid') is van toepassing.

NB: Indien een beroep wordt gedaan op artikel 3 EVRM ligt de bewijslast inzake het beweerd reële risico op schending hiervan bij de desbetreffende asielzoeker.

4.c Tijdsverloop

Voor wat betreft het driejarenbeleid dienen de volgende periodes te worden meegerekend als relevant tijdsverloop (*voorzover betrokkene in die periodes uitstel van vertrek / schorsende werking genoot en nog geen verblijfstitel (incl vtv) had*):

- de periode april 1995 tot 8 januari 1996 maar uitsluitend voor Sierraleoonse asielzoekers die niet afkomstig zijn uit Freetown en omgeving. In deze periode is voor deze categorie een uvv-beleid gevoerd;
- de periode van 2 juni 1997 tot 14 september 1998 waarin een uvv-beleid heeft gegolden voor alle asielzoekers uit Sierra Leone;
- de periode van 16 maart 1999 tot 3 januari 2000 waarin een uvv-beleid heeft gegolden voor alle asielzoekers uit Sierra Leone.

4.d Bijzondere aandachtspunten bij de beoordeling A-status en vtv-humanitair

De volgende specifieke omstandigheden vormen een aanwijzing dat de betrokkene niet in aanmerking komt voor verlening van een A-status of een vtv-humanitair.

De bij het conflict in Sierra Leone betrokken partijen hebben zich op grote schaal schuldig gemaakt aan het schenden van de mensenrechten in onder meer de vorm van moord, verkrachting, marteling en verminking. Hoewel er in het op 7 juli 1999 gesloten vredesakkoord van Lomé een algehele amnestie is overeengekomen voor alle bij het conflict betrokken partijen met betrekking tot tijdens de burgeroorlog gepleegde misdaden, laat dit onverlet dat deze misdaden op grond van artikel 1F Vluchtelingenverdrag kunnen worden tegengeworpen. Dit artikel onthoudt de bescherming van het Verdrag aan personen die zich schuldig hebben gemaakt in de daarin omschreven feiten. Het feit dat er een amnestieregeling is die de betrokkene in zijn land van herkomst vrijwaart van strafvervolgung, betekent niet dat artikel 1F Vluchtelingenverdrag daarmee buiten toepassing zou behoren te blijven.

De Verenigde Naties, medeondertekenaar van het vredesakkoord, hebben in het akkoord overigens een verklaring laten opnemen waarin wordt gesteld dat de algehele amnestie niet van toepassing zou mogen zijn op volkerenmoord, misdaden tegen de menselijkheid, oologsmisdaden en andere ernstige schendingen van de mensenrechten. Eventuele vervolging zou blijkens het ambtsbericht van 25 november 1999 wel buiten Sierra Leone kunnen plaatsvinden.

IND-Werkinstructie

Zaken als hierboven bedoeld dienen op grond van werkinstructie 163 altijd aan de Regionale Directie Zuid-West te worden voorgelegd. Ook indien het zaken betreft van zogenaamde 'kindsoldaten' dient altijd contact te worden opgenomen met deze Regionale Directie.

4.e **alleenstaande minderjarige asielzoekers**
Het gewone beleid is van toepassing.

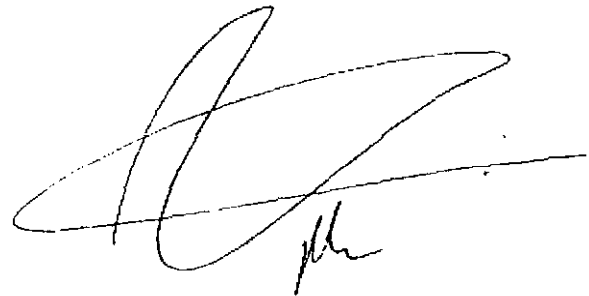
4.f **Vvtv**
Voor Sierra Leone geldt geen vvtv-beleid.

4.g **Uitstel van vertrek**
Aan asielzoekers uit Sierra Leone wordt met ingang van 3 januari 2000 geen uitstel van vertrek meer verleend. Een instructie over het opheffen van het eerder verleende uitstel van vertrek is als bijlage 1 bij de werkinstructie gevoegd.

5. Aanmeldcentrum-procedure
In beginsel kunnen zich daartoe lenende Sierraleonese zaken in het AC worden afgedaan.

6. Verwijderingen
Naar Sierra Leone wordt verwijderd. Blijkens het ambtsbericht van de Minister van Buitelandse Zaken d.d. 25 november 1999 is iedere Sierraleoner gerechtigd terug te keren naar zijn land. Terugkerende asielzoekers - mits voorzien van een reisdocument - zullen bij binnenkomst niet anders dan andere Sierraleoners worden behandeld.

7. Informatievragen
Voor het stellen van informatievragen is IND-Werkinstructie nr. 177 ('Vragen stellen aan de Afdeling Uitvoeringsbeleid en de Documentaire Informatie Service van de Directie Beleid') van toepassing.

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Bijlage 1 bij IND-werkinstructie nr. 216

Instructie opheffen uitstel van vertrek Sierraleoners

I. Inleiding

Van 16 maart 1999 tot 3 januari 2000 gold voor Sierraleonense asielzoekers een uitstel van vertrek beleid in verband met de onduidelijkheid over de situatie in Sierra Leone. Dit beleidsmatige uitstel van vertrek telt mee als relevant tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid. De opbouw van relevant tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid is derhalve gestuit op 3 januari 2000.

De Tweede Kamer heeft zich over deze beleidswijziging nog niet uitgesproken. Zodra dit wel is gebeurd zal dit via de Leidraad Moeilijke Landen bekend worden gemaakt. Eerst dan dient te worden begonnen met het mede delen van het opheffen van het uitstel van vertrek aan de individuele vreemdeling.

Blijkens afspraken gemaakt in het Vreemdelingenberaad dient voor een procesueel effect de beslissing tot verlening en opheffing van uitstel van vertrek iedere betrokken vreemdeling individueel te worden meegedeeld onder opgaaf van reden.

Dit betekent dat voor zover het uitstel van vertrek niet individueel is meegedeeld, de opheffing van het uitstel van vertrek beleid ook niet individueel hoeft te worden meegedeeld. Immers, de algemene bekendmaking van het uitstel van vertrek beleid heeft voor deze personen geen processueel effect (gehad). Door de wijze van bekendmaking van de beleidswijziging (opheffing uitstel van vertrek beleid), wordt deze als algemeen bekend verondersteld.

Voor zover uitstel van vertrek wél individueel bekend is gemaakt, dient dit ook weer individueel te worden ingetrokken, teneinde een processueel effect te realiseren. Deze mededeling over het opheffen van eerder verleend uitstel van vertrek is een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit.

In deze instructie wordt uiteengezet hoe, afhankelijk van de stand van de procedure, in dergelijke gevallen gehandeld dient te worden. De voorbeeldbrieven voor betrokkene/gemachtigde, de korpschef en de rechtbank, waar in deze instructie naar wordt verwezen, zullen via de BMO's worden verspreid zodra de Tweede Kamer zich heeft uitgesproken over de beleidswijziging.

Uitgangspunten:

1. alleen voor zover aan betrokkene persoonlijk is medegedeeld dat uitstel van vertrek is verleend, dient het verleende uitstel van vertrek te worden ingetrokken. Tot het moment van intrekking is er sprake van relevant tijdsverloop;
2. de opbouw van relevant tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid is voor alle overige Sierraleoners gestuit op 3 januari 2000; het is immers categoriaal verleend en opgeheven.

N.B.: het uitstel van vertrek geldt alleen in die gevallen waarin er nog geen uitspraak in de bodemprocedure is gedaan door de rechter.

II. Handelwijze

1. Eerste aanleg

In het algemeen zal in eerste aanleg geen sprake zijn van (individueel) verleend uitstel van vertrek, daar de beslissing op een aanvraag om toelating als vluchteling in beginsel in Nederland afgewacht mag worden.

Mocht om wat voor reden dan ook toch individueel uitstel van vertrek zijn verleend, dan dient dit te worden ingetrokken, conform het gestelde onder

2. Bezwaar

2.a Bezwaarschrift mocht niet in Nederland worden afgewacht

Alleen indien bij de beschikking in eerste aanleg is bepaald dat een bezwaarschrift niet in Nederland mag worden afgewacht, kan in de bezwaarfase uitstel van vertrek zijn verleend. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een herhaalde aanvraag. Voor zover daarbij aan betrokkene is meegedeeld dat hem uitstel van vertrek is verleend, dient het uitstel van vertrek te worden ingetrokken. U dient hiertoe voorbeeldbrieven 1A en 2A uit te laten gaan.

2.b. Eerst aan de hand van de inhoud van het bezwaar beslissen of dit mag worden afgewacht

Omdat in de regel eerst aan de hand van de inhoud het bezwaarschrift wordt bepaald of de beslissing daarop in Nederland mag worden afgewacht, is er geen sprake (gewest) van een uitstel van vertrek situatie zolang nog geen bezwaarschrift is ingediend of nog geen schorsing is bepaald. In deze gevallen is dan ook geen sprake van opheffen van uitstel van vertrek, omdat van uitstel van vertrek ook nimmer sprake is geweest.

Afhankelijk van de vraag hoe lang geleden het bezwaarschrift is ingediend en of al dan niet schorsing is bepaald, bestaan de volgende mogelijkheden:

2.b.a. Er is nog geen schorsing bepaald

1. Bezwaarschrift is minder dan 6 maanden geleden ingediend

U dient schorsing te bepalen op de gebruikelijke wijze alvorens op het bezwaarschrift te beslissen (zie werkinstructie 119). Ten aanzien van het uitstel van vertrek hoeft u geen actie te ondernemen, omdat geen sprake is geweest van een uitstel van vertrek situatie.

Afhankelijk van de vraag of u niet of wel schorsende werking verleent, stuit de opbouw van het relevante tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid bij de schorsingsbeslissing, dan wel bij de beslissing op het bezwaarschrift.

2. Bezwaarschrift is langer dan 6 maanden geleden ingediend

In deze gevallen is het niet nodig alsnog schorsing te bepalen, omdat deze geacht moet worden te zijn verleend. In deze gevallen geldt de hoorplicht van artikel 7:2 Awb, tenzij het bezwaar kennelijk ongegrond is of één van de andere gronden van artikel 7:3 Awb zich voordoet (zie hiertoe Werkinstructie 119).

2.b.b. Er is reeds schorsing bepaald

1. Er is schorsing verleend

Ten aanzien van het uitstel van vertrek hoeft u geen actie te ondernemen, omdat geen sprake is geweest van een uitstel van vertrek situatie. De opbouw van het relevante tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid loopt door tot op de beslissing in bezwaar.

2. Er is géén schorsing verleend

In deze situatie kan aan betrokkene uitstel van vertrek zijn verleend. Indien dat het geval is, dient het uitstel van vertrek zo snel mogelijk te worden ingetrokken, onder gebruik making van voorbeeldbrieven 1B en 2A.

Het verdient aanbeveling het bezwaarschrift gericht tegen het opheffen van uitstel van vertrek tegelijk af te doen (in één beschikking) met het bezwaarschrift gericht tegen de niet-inwilliging van de aanvraag om toelating. De beroepsprocedures lopen dan verder gelijk.

Voor zover het individueel verleende uitstel van vertrek nog niet is ingetrokken als u op het bezwaarschrift wilt beslissen, dient u het uitstel van vertrek bij de beschikking in bezwaar in te trekken.

In de *beschikking* gebruikt u daartoe de volgende bouwsteen:

"Op 3 januari 2000 heeft de Staatssecretaris van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer medegedeeld dat de gedwongen terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers afkomstig uit Sierra Leone in principe kan worden hervat. Het uitstel van vertrek aan afgewezen en uitgeprocedeerde asielzoekers afkomstig uit Sierra Leone is met ingang van die datum beëindigd. De Tweede Kamer heeft op * hiermee ingestemd. Dit betekent dat ook het aan betrokkene verleende uitstel van vertrek met ingang van 3 januari 2000 is opgeheven."

In het *dictum* dient u op te nemen:

"*2. Het aan betrokkene verleende uitstel van vertrek is met ingang van 3 januari 2000 opgeheven."

Als *voorblad* dient u gebruik te maken van voorbeeld 4 (voorblad).

3. Beroep

3.a Er is Zwolse methode toegepast

Voor zover de 'gewone' Zwolse methode is toegepast (er is op het voorblad niets vermeld over beleidsmatig uitstel van vertrek) hoeft u geen actie te ondernemen.

Het relevante tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid is in deze zaken doorgelopen tot 3 januari 2000 (voor zover de beslissing op bezwaar voordien is genomen).

Voor zover de Zwolse methode is toegepast, maar op het voorblad is wél aangegeven dat er sprake is van relevant tijdsverloop in verband met het uitstel van vertrek-beleid, dient u te handelen conform het gestelde onder 3.b.b.

3.b Er is geen Zwolse methode toegepast

3.b.a. Er is geen uitstel van vertrek verleend

Omdat niet aan betrokkene is medegedeeld dat ten aanzien van hem uitstel van vertrek is verleend, hoeft ook de opheffing van het uitstel van vertrek-beleid niet aan betrokkene persoonlijk te worden medegedeeld. U hoeft in deze gevallen dan ook geen actie te ondernemen.

Het relevante tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid is doorgelopen tot 3 januari 2000.

3.b.b. Aan betrokkene is uitstel van vertrek verleend

Het verleende uitstel van vertrek dient te worden ingetrokken, onder gebruik making van voorbeeldbrieven 1C, 2A en 3.

Het relevante tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid is doorgelopen tot 3 januari 2000.

Voor zover daardoor sprake is van drie jaar relevant tijdsverloop en geen contra-indicaties in de zin van A4/6.17 Vc, komt betrokkene in aanmerking voor een vtv-tijdsverloop.

4. Uitgeprocedeerden

Eerst moet bekeken worden of nog procedures open staan (bijvoorbeeld: een herhaalde aanvraag is nog in behandeling). Is dat het geval, zie dan onder II 1, 2 of 3 van deze instructie, afhankelijk van de stand van de procedure. Is dat niet het geval, zie dan onder 4.a en 4.b.

4.a Aan betrokkene is geen uitstel van vertrek verleend

Voor zover aan betrokkene niet individueel is medegedeeld dat hem/haar uitstel van vertrek is verleend, volstaat het in een brief aan de korpschef van de woonplaats van betrokkene te berichten dat betrokkene verwijderbaar is. Hiertoe dient u voorbeeldbrief 2B uit te laten gaan.

4.b Aan betrokkene is uitstel van vertrek verleend

Voor zover aan betrokkene individueel is medegedeeld dat hem/haar in het kader van het uitstel van vertrek beleid uitstel van vertrek is verleend, dient dit te worden ingetrokken. Hiertoe dienen voorbeeldbrieven 1D en 2C uit te gaan.